

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 1073/2022
12.10.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Дубравке Дамјановић, Милене Рашић, Светлане Томић Јокић и Бојане Пауновић, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Снежаном Лазин, као записничарем, у кривичном предмету сада покојног окривљеног АА, због кривичног дела самовлашће из члана 330. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца КТЗ.бр.753/22 од 23.09.2022. године, поднетом против правноснажних решења Основног суда у Неготину 1К.87/20 од 01.04.2021. године и Кв-60/22 од 05.05.2022. године, у седници већа одржаној дана 12.10.2022. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ као основан захтев за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца КТЗ.бр.753/22 од 23.09.2022. године, па се **УКИДАЈУ** правноснажна решења Основног суда у Неготину 1К.87/20 од 01.04.2021. године и Кв-60/22 од 05.05.2022. године и предмет враћа Основном суду у Неготину на поновно одлучивање.

Образложење

Решењем Основног суда у Неготину 1К.87/20 од 01.04.2021. године одбијен је као неоснован захтев супруге сада покојног окривљеног АА, ББ да јој се из буџетских средстава суда на име трошкова кривичног поступка у предмету 1К.87/20 исплати износ од 247.476,00 динара.

Решењем Основног суда у Неготину Кв-60/22 од 05.05.2022. године одбијена је као неоснована жалба пуномоћника законског наследника сада покојног окривљеног АА – адвоката Вукојице Секулића која је изјављена против решења Основног суда у Неготину 1К.87/20 од 01.04.2021. године.

Против наведених правноснажних решења Републички јавни тужилац поднео је захтев за заштиту законитости КТЗ.бр.753/22 од 23.09.2022. године, због повреде члана 262. у вези члана 265. став 1. и члана 20. ЗКП и због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд сагласно члану 492. став 1. тачка 1) ЗКП усвоји поднети захтев, те да укине у целости решења Основног суда у Неготину 1К.87/20 од 01.04.2021. године и Кв-60/22 од 05.05.2022. године и предмет врати на поновно суђење Основном суду у Неготину.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости пуномоћнику законског наследника сада покојног окривљеног АА – адвокату Вукојици Секулићу, сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Републичког јавног тужиоца и пуномоћника законског наследника сада покојног окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажна решења против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је, након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је основан.

По налажењу Врховног касационог суда основано Републички јавни тужилац у поднетом захтеву указује да је доношењем побиијаних правноснажних решења о трошковима кривичног поступка повређена одредба члана 265. став 1. у вези одредаба чланова 20. и 262. ЗКП, а што би по налажењу овога суда представљало повреду закона из члана 441. став 4. ЗКП у вези напред означених одредаба ЗКП. Поред тога, основано се у захтеву указује и да је побиијаним правноснажним решењима Основног суда у Неготину учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП.

Наиме, из списка предмета произилази да је решењем Основног суда у Неготину 1К.87/20 од 16.11.2021. године, на основу члана 20. ЗКП, обустављен кривични поступак према окривљеном АА због кривичног дела самовлашће из члана 330. став 1. КЗ који је вођен по приватној тужби приватних тужилаца ВВ и ГГ, а услед смрти окривљеног. Након тога, супруга сада покојног окривљеног АА, ББ је преко пуномоћника – адвоката Вукојице Секулића поднела захтев да јој се из буџетских средстава суда на име трошкова кривичног поступка у предмету 1К.87/20 исплати износ од 247.476,00 динара, наводећи да је она законски наследник сада покојног окривљеног АА и позивајући се на одредбу члана 265. став 1. ЗКП.

Одлучујући о поднетом захтеву за накнаду трошкова кривичног поступка, Основни суд у Неготину је првостепеним решењем одбио као неоснован наведени захтев. Другостепено веће Основног суда у Неготину је, одлучујући о жалби пуномоћника законског наследника сада покојног окривљеног АА - адвоката Вукојице Секулића изјављеној против првостепеног решења, исту одбило као неосновану, налазећи да је првостепена одлука правилна.

Одредбом члана 20. ЗКП прописано је да ако се у току кривичног поступка утврди да је окривљени умро, орган поступка ће решењем обуставити поступак.

Одредбама члана 262. ЗКП прописано је, поред осталог, да ће се у свакој пресуди или решењу које одговара пресуди одлучити ко ће сносити трошкове поступка и колико они износе.

Одредбом члана 265. став 1. ЗКП је прописано да кад се обустави кривични поступак или се оптужба одбије или се окривљени ослободи од оптужбе, изрећи ће се у решењу, односно пресуди да трошкови кривичног поступка из члана 261. став 2. тачка 1) до б) овог законика, нужни издаци окривљеног и нужни издаци и награда браниоца

и пуномоћника (члан 103. став 3.), као и награда вештака и стручног саветника, падају на терет буџетских средстава суда.

Из напред цитиране одредбе члана 265. став 1. ЗКП произилази да се у погледу обавезе накнаде трошкова кривичног поступка из буџетских средстава суда не прави разлика, с обзиром на разлог обуставе кривичног поступка, због чега се по налажењу овога суда наведена законска одредба односи и на случај обуставе кривичног поступка услед смрти окривљеног. Поред тога, одредба члана 265. став 1. ЗКП не прави разлику у погледу обавезе накнаде трошкова кривичног поступка из буџетских средстава суда ни с обзиром на то да ли је поступак вођен на основу оптужног акта јавног тужиоца или на основу приватне кривичне тужбе приватног тужиоца.

Одредбу садржану у члану 265. став 1. ЗКП допуњује одредба из члана 265. став 3. ЗКП која успоставља посебна правила везано за накнаду трошкова када је кривични поступак вођен по приватној кривичној тужби приватног тужиоца и према тој одредби приватни тужилац у начелу надокнађује трошкове кривичног поступка ако је поступак обустављен или је оптужба одбијена или је окривљени ослобођен од оптужбе. Међутим, од посебног правила према којем је приватни тужилац дужан да накнади трошкове у ситуацији када поступак није окончан осуђујућом пресудом, одредба члана 265. став 3. ЗКП предвиђа и неколико изузетака, од којих један изузетак представља обустава поступка услед смрти окривљеног, а у којој ситуацији приватни тужилац не сноси трошкове кривичног поступка.

Надаље, како одредба члана 265. став 3. ЗКП, која посебно уређује надокнаду трошкова кривичног поступка вођеног по приватној тужби приватног тужиоца, не садржи посебно правило везано за то ко ће конкретно сносити трошкове кривичног поступка обустављеног услед смрти окривљеног, то се дакле основано поднетим захтевом за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца указује да се на тај случај примењује опште правило садржано у члану 265. став 1. ЗКП којим се прописује да када дође до обуставе кривичног поступка трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава суда.

Имајући у виду напред наведено, те чињеницу да је ББ као законски наследник свог покојног супруга – окривљеног АА у законском року поднела захтев за накнаду трошкова кривичног поступка преко свог пуномоћника, то је Основни суд у Неготину био дужан да о истом захтеву одлучи у смислу одредбе члана 265. став 1. ЗКП и уколико усвоји поднети захтев за накнаду трошкова кривичног поступка, одреди да у конкретном случају трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава суда, јер законски наследници преминулог окривљеног према којем је кривични поступак обустављен услед смрти, у начелу, под законом одређеним и прописаним условима, имају право на накнаду трошкова кривичног поступка и то како на име награде за ангажовање браниоца током поступка, тако и на име осталих трошкова који су опредељени у одредби члана 265. став 1. ЗКП.

Поред тога, по налажењу Врховног касационог суда, основано се захтевом за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца указује да је побијаним правноснажним решењима о трошковима кривичног поступка учињена и битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП. Ово, имајући у виду да су нејасни разлози које је Основни суд у Неготину дао у образложењима нижестепених решења за своју одлуку да у конкретном случају одбије као неоснован

захтев законског наследника сада покојног окривљеног АА, супруге ББ да јој се из буџетских средстава суда на име трошкова кривичног поступка у предмету 1К.87/20 исплати износ од 247.476,00 динара. Наиме, образлажући своју одлуку тумачењем одредби члана 265. ЗКП, Основни суд у Неготину на страни 2 првостепеног решења наводи да „не постоји кривица на страни суда што је пре правноснажно окончаног кривичног поступка наступила чињеница смрти окривљеног“, док на страни 2 другостепеног решења наводи да не постоји „пропуст у поступању суда“ и самим тим обавеза суда да исплати трошкове кривичног поступка законским наследницима покојног окривљеног, при чему одредба члана 265. став 1. ЗКП не доводи ни у какву везу исплату трошкова кривичног поступка из буџетских средстава суда са „кривицом“ или „пропустом у поступању“ суда, већ ову исплату доводи у везу са чињеницом да је дошло до обуставе кривичног поступка или одбијања оптужбе или ослобађања окривљеног од оптужбе.

Како су, дакле, побијаним правноснажним решењима Основног суда у Неготину учињене повреда закона из члана 441. став 4. ЗКП у вези одредаба чланова 265. став 1, 20. и 262. ЗКП и битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, а на шта се основано указује у поднетом захтеву за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца, то је стога Врховни касациони суд усвојио као основан захтев и на основу одредбе члана 492. став 1. тачка 1) ЗКП укинуо побијана правноснажна решења Основног суда у Неготину 1К.87/20 од 01.04.2021. године и Кв-60/22 од 05.05.2022. године, те списе предмета вратио том суду на поновно одлучивање у смислу разлога изнетих у овој пресуди, при чему ће суд у поновном поступку отклонити повреду закона на које му је указано овом пресудом, након чега ће бити у могућности да донесе правилну и на закону засновану одлуку, за коју ће дати јасне и аргументоване разлоге.

Записничар-саветник
Снежана Лазин, с.р.

Председник већа-судија
Невенка Важић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић